

**TULEVA III SAMBA
PENSIONIFOND**

MAJANDUSAASTA ARUANNE 15.10.2019 – 31.12.2020

Majandusaasta algus	15. oktoober 2019
Majandusaasta lõpp	31. detsember 2020
Fondivalitseja	Tuleva Fondid AS
Fondi liik	Vabatahtlik pensionifond
Fondi nimetus	Tuleva III Samba Pensionifond
Depoopank	Swedbank AS
Fondi aadress	Telliskivi 60, Tallinn, 10412
Fondijuht	Tõnu Pekk
Audiitorühing	AS PricewaterhouseCoopers

Sisukord

Tegevusaruanne	4
Raamatupidamise aastaaruanne	6
Bilanss	6
Tulude ja kulude aruanne	7
Fondi puhasväärtuse muutumise aruanne	8
Rahavoogude aruanne	9
Raamatupidamise aastaaruande lisad	10
Lisa 1 Üldine informatsioon	10
Lisa 2 Kasutatud arvestuspõhimõtted	10
Lisa 3. Neto kasum/kahjum õiglasel väärtuses läbi tulude ja kulude aruande kajastatud finantsvaradelt ja kohustistelt	14
Lisa 4. Finantsriskide juhtimine	15
Lisa 5. Kapitali juhtimine	17
Lisa 6. Seotud osapooled	17
Sõltumatu vandeaudiitori aruanne	18
Investeeringute aruanne	21
Fondi investeeringute aruanne 31.12.2020	21
Tehingu- ja vahendustasude aruanne	22
Andmed perioodi 15.10.2019 - 31.12.2020 kohta	22
Fondivalitseja juhatuse allkirjad aastaaruandele	23

Tegevusaruanne

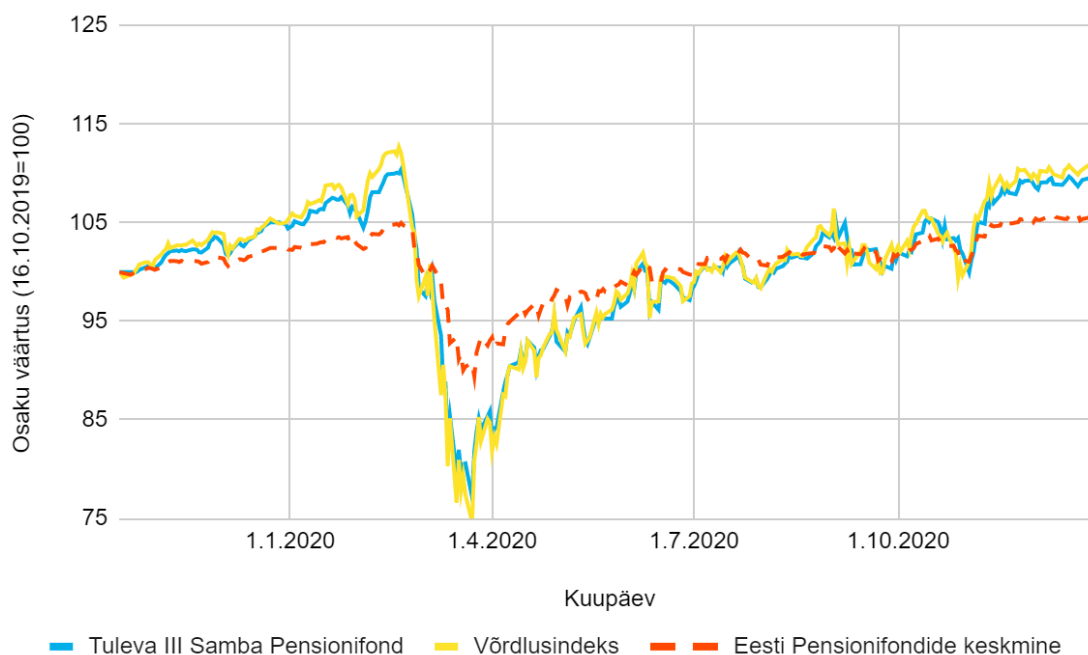
Tuleva III Samba Pensionifond (edaspidi “Fond”) on vabatahtlik pensionifond, mida valitseb Tulundusühistu Tulevale kuuluv Tuleva Fondid AS. Nii Tuleva Fondid AS kui Tulundusühistu Tuleva 2020. aasta aruande leiad tuleva.ee veebilehel. Fond asutati 2019. aasta oktoobris, seega lõppenud aasta oli Fondi esimene täis tegutsemisaasta ning majandusaasta aruanne on koostatud perioodi 15.10.2019 - 31.12.2020 kohta.

Fondis kogus 2020. aasta lõpu seisuga oma III samba pensionit 37 947 inimest, olles sellega kogujate arvult suurim Eesti kolmanda samba pensionifond. Fondi esimese 14. tegevuskuu jooksul kasvas fondi maht nullist 33 miljoni euronit.

Portfelli kulud

Portfelli kulud moodustasid aruandeperioodil 0,45% Fondi mahust.

Investeeringitulemus

Joonisel on Tuleva Kolmanda Samba Pensionifondi osaku, võrdlusindeksi ning Eesti pensionifondide keskmise osakuhinna muutus. Allikas: Pensionikeskus, MSCI ja Swedbank.

2020. aasta oli maailma aktsiaturgudele väga tormiline. Kevadel rakendatud koroonaviiruse hirmus langesid aktsiaturud veebruari tipust märtsi lõpuks ligi 30% võrra. Aasta lõpuks olid turud jälle taastunud ning lõpetasid aasta mõõduka kasvuga. Fondi investeerimistulemus aruandlusperioodil oli 2 miljonit eurot.

Vastavalt Fondi tingimustele hoidis Fond kuni 30 miljoni euro mahu saavutamiseni vähemalt 5% Fondi varadest rahas.

Väljavaade 2021. aastaks

2020. aasta lõpus ühines Fondiga väga suur arv kogujaid. 2021. aastal võib seetõttu oodata igakuiste sissemaksete suurt kasvu. Vastavalt Fondi tingimustele vaatab Fondivalitseja esimese kvartali jooksul üle Fondi likviidsusstrateegia ning kohandab vastavalt raha osakaalu portfellis.

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

EUR	<i>Lisa</i>	31.12.2020
VARAD		
Raha ja raha ekvivalendid		8 162 902
Finantsvara õiglasel väärtuses muutusega tulude ja kulude aruandes	<i>3</i>	27 582 253
Aktsiad ja osakud		27 582 253
Nõuded ja ettemaksud		373 923
VARAD KOKKU		36 119 079
KOHUSTISED		
Muud finantskohustised		2 859 072
Võlgnevus Fondivalitsejale		6 802
Võlgnevus Depositooriumile		2 040
Osakute Lunastamiskohustus		11 108
Kohustus ootel tehingutest		2 839 019
Muud kohustised		102
Osakuomanikele kuuluv fondi vara puhasväärtuses		33 260 007
KOHUSTISED JA FONDI VARA PUHASVÄÄRTUSES KOKKU		36 119 079

Aastaaruande lisad lehekülgedel 10 - 17 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Tulude ja kulude aruanne

EUR	<i>Lisa</i>	15.10.2019- 31.12.2020
TULUD		
Intressitulu		199
Rahalt ja raha ekvivalentidelt		199
Neto kasum/kahjum õiglasel väärtuses läbi tulude ja kulude aruande kajastatud finantsvaradelt ja -kohustistelt		2 066 005
Aktsiatelt ja osakutelt	3	2 063 774
Muud tulud		2 231
TULUD KOKKU		2 066 204
KULUD		
Tegevuskulud		57 199
Valitsemistasud		48 149
Tehingukulud		534
Muud tegevuskulud		8 516
OSAKUOMANIKELE KUULUV FONDI VARA PUHASVÄÄRTUSE MUUTUMINE		2 009 006

Aastaaruande lisad lehekülgedel 10 - 17 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Fondi puhasväärtuse muutumise aruanne

EUR	31.12.2020
Fondi vara puhasväärtus aruandeperioodi alguses	0
Laekumised väljastatud osakute eest	31 580 564
Väljaminekud tagasivõetud osakute eest	-329 563
Fondi tulem	2 009 006
Fondi puhasväärtus aruandeperioodi lõpus	33 260 007
Fondi puhasväärtus ühe osaku kohta aruandeperioodi lõpu seisuga	0,7054
Ringluses olevate osakute arv aruandeperioodi lõpu seisuga	47 149 488

Aastaaruande lisad lehekülgedel 10 - 17 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Rahavoogude aruanne

EUR	15.10.2019- 31.12.2020
Rahavood fondi põhitegevusest	
Laekunud intressid	199
Väljaminekud investeeringute soetusest	-22 679 459
Makstud tegevuskulud	-46 744
	-22 726 004
Rahavood fondi finantseerimistegevusest	
Laekumised väljastatud osakute eest	31 207 361
Väljaminekud tagasivõetud osakute eest	-318 455
	30 888 906
Rahavood kokku	8 162 902
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	0
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	8 162 902

Aastaaruande lisad lehekülgedel 10 - 17 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Üldine informatsioon

Tuleva III Samba Pensionifond (edaspidi: Fond) alustas tegevust 15.10.2019. Fondi mudelportfelli järgi investeeritakse 100% MSCI ACWI indeksit järgivatesse fondidesse. MSCI ACWI indeks koosneb maailma aktsiaturgudel noteeritud suurte ja keskmise suurusega ettevõtete aktsiatest.

Tuleva III Samba Pensionifondi fondivalitsejaks on Tuleva Fondid AS, asukohaga Telliskivi 60, Tallinn.

Käesolev raamatupidamise aruanne kajastab Fondi majandustegevust perioodil 15.10.2019 kuni 31.12.2020. Vastavalt raamatupidamise seadusele paragrahvile 13 lõige 2 on ettevõtte (Fondi) asutamisel lubatud majandusaasta pikem kui 12 kuud. Raamatupidamise aruanne on koostatud eurodes.

Käesolev raamatupidamise aruanne on fondivalitseja juhatuse poolt heaks kiidetud 08.02.2021.

Lisa 2 Kasutatud arvestuspõhimõtted

Aruande koostamise alused

Vastavalt Investeerimisfondide seadusele ja Rahandusministri määrusele nr. 8 Nõuded avalikustamisele kuuluvate fondi aruannetele (vastu võetud 26.02.2018) kasutatakse fondi raamatupidamise aruande koostamisel Euroopa Komisjoni poolt vastu võetud rahvusvahelistes finantsaruandluse standardites (edaspidi IFRS) sätestatud arvestuspõhimõtteid ja informatsiooni esitlusviise, võttes arvesse Investeerimisfondide seaduse § 54 lõike 11 alusel kehtestatud määruses sätestatud fondi vara puhasväärtuse määramise korda ning eelpool mainitud määruses toodud muid erisusi. Arvesse on võetud ka kogumispensionide seaduses ja raamatupidamise seaduses sätestatud nõudeid.

Fond on oma aruande koostamisel lähtunud IFRS EL nõuetest ulatuses, mis ei ole vastuolus Investeerimisfondide seaduse ja Rahandusministri määruse nr. 8 nõuetega. Vastuolu korral on Fond lähtunud Investeerimisfondide seaduses ja Rahandusministri määruses nr. 8 (Nõuded avalikustamisele kuuluvate fondi aruannetele) sätestatud nõuetest. Aruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted on kirjeldatud detailsemalt allpool.

Uued finantsaruandluse standardid

Välja on antud uusi või muudetud standardeid ja tõlgendusi, mis muutusid Fondile kohustuslikuks alates 1. jaanuar 2020 või hilisematel perioodidel ja mida Fond ei ole sel juhul rakendanud ennetähtaegselt:

Finantsaruandluse kontseptuaalse raamistiku muudatused

Muudetud kontseptuaalne raamistik sisaldab uut peatükki mõõtmise kohta, juhiseid finantstulemuse raporteerimise kohta, täiendatud mõisteid ja juhiseid (nt kohustuse mõiste) ning selgitusi oluliste valdkondade rolli kohta finantsaruandluses, näiteks juhtkonna kätte usaldatud ressursside kasutamise hoolsus, konservatiivsus, mõõtmise ebakindlus. Fond hindab mõju finantsaruannetele.

„Olulisuse mõiste“ – IAS 1 ja IAS 8 muudatused

Muudatused selgitavad olulisuse mõistet ning seda, kuidas mõistet rakendada, kaasates mõistesse need juhised, mis seni olid kirjas muudes standardites. Samuti on täiendatud mõistega kaasnevaid selgitusi. Muudatuste tulemusena on olulisuse mõiste kõikides IFRS standardites järjepidev. Info on oluline, kui selle avaldamata jätmine, valesti avaldamine või varjamine võib mõistlikult eeldades mõjutada otsuseid, mida ettevõtte üldotstarbeliste finantsaruannete peamised kasutajad nende aruannete põhjal teevad. Fond hindab mõju finantsaruannetele.

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju Fondile.

Juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud

Aruannete koostamine kooskõlas IFRS'iga eeldab fondivalitseja juhtkonnalt otsuste, eelduste ja hinnangute tegemist, mis mõjutavad arvestuspõhimõtete rakendamist ning varade, kohustuste, tulude ja kulude kajastamist. Kuigi hinnangute aluseks on nii juhtkonna parim teadmine kui faktid, võivad tegelikud tulemused hinnangutest erineda. Hinnanguid ja nende aluseks olevaid eeldusi vaadatakse üle järjepidevalt ning hinnangute muudatusi kajastatakse muudatuste tegemise aastal ning kõikidel järgnevatel aastatel, mida hinnangu muudatus mõjutab.

Aruandeperioodil ei ole taolisi hinnanguid rakendatud.

Finantsvarade ja –kohustiste arvestuspõhimõtted

Fond klassifitseerib finantsvarad ja –kohustised järgmiselt:

- finantsvarad õiglasest väärtusest muutuva läbi tulude ja kulude aruande – investeerimisfondide osakud, põhjusel, et need investeeringud ei sisalda ainult põhiosa- ja intressimakseid;
- finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses - raha ja raha ekvivalendid, nõuded ja ettemaksud kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses;
- finantskohustised korrigeeritud soetusmaksumuses – kohustused fondivalitseja ees kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

Arvele võtmine ja kajastamise lõpetamine

Fond võtab finantsvara või –kohustuse arvele siis, kui Fondist saab instrumendi lepinguline osapool. Tavapärasel turutingimustel toimuvaid finantsvarade oste või müüke kajastatakse tehingupäeval, ehk päeval, mil Fond on võtnud kohustuse kas vara osta või müüa.

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse kui õigused finantsvarast tulenevatele rahavoogudele lõppevad või antakse üle ja kui Fond annab üle sisuliselt kõik riskid ja hüved. Finantskohustis (või finantskohustise osa) eemaldatakse finantsseisundi aruandest siis ja ainult siis, kui see on kustutatud (s.o kui lepingus määratletud kohustus on täidetud, tühistatud või aegunud).

Mõõtmine

Fond mõõdab arvele võtmisel finantsvara või -kohustist selle õiglasest väärtuses, millele on lisatud või millest on maha arvatud finantsvara või -kohustise puhul, mida ei kajastata õiglasest väärtuses muutustega läbi tulude ja kulude aruande, tehingukulutused, mis on otseselt seotud finantsvara omandamise või finantskohustise emiteerimisega, näiteks teenustasud.

Õiglasest väärtuses muutustega läbi tulude ja kulude aruande kajastavate finantsvarade ja -kohustiste tehingutasud kajastatakse kuluna tulude ja kulude aruandes.

Finantsvarad: võlainstrumendid

Võlainstrumentide edasine kajastamine sõltub Fondi ärimudelilist finantsvarade haldamisel ning finantsvara rahavoogude lepingulistest tingimustest.

Õiglasest väärtuses muutustega läbi tulude ja kulude aruande: Varad, mis ei vasta soetusmaksumuse või õiglasest väärtuses muutusega läbi koondkasumi kriteeriumile, kajastatakse õiglasest väärtuses muutustega läbi tulude ja kulude aruande. Kasum või kahjum võlainstrumentidelt muutustega läbi tulude ja kulude aruande kajastatakse vastava perioodi, mil õiglase väärtuse muutus on toimunud, tulude ja kulude aruandes real „Neto kasum/-kahjum õiglasest väärtuses läbi tulude ja kulude aruande kajastatud finantsvaradelt ja –kohustistelt“. Sellised õiglase väärtuse kasumid ja kahjumid sisaldavad ka vastavatelt instrumentidelt teenitud lepingulisi intresse.

Korrigeeritud soetusmaksumus: Varad, mida hoitakse lepinguliste rahavoogude kogumiseks ning mille rahavood on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intress, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Nendest varadest saadav intressitulu kajastatakse finantstuludes sisemise intressimäära meetodil. Kajastamise lõpetamisel kajastatakse saadud kasum või kahjum tulude ja kulude aruandes muudes tuludes/kuludes. Valuutakursi kasumid ja kahjumid ning krediidikahjumid kajastatakse tulude ja kulude aruandes eraldi ridadel.

Väärtuse langus

Fond hindab korrigeeritud soetusmaksumuses kajastavate võlainstrumentide oodatava krediidikahjumi (ECL) tuleviku informatsiooni baasil. Rakendatav väärtuse languse meetodika sõltub sellest, kas krediidirisk on oluliselt suurenenud.

Eeldatava krediidikahju mõõtmine võtab arvesse: (i) erapooletut ja tõenäosusega kaalutud summat, mille määramisel hinnatakse mitmeid võimalikke erinevaid tulemusi, (ii) raha ajaväärtust ja (iii) aruande perioodi lõpus ilma liigsete kulude või pingutusteta kättesaadavat mõistlikku ja põhjendatud informatsiooni minevikus toimunud sündmuste, praeguste tingimuste ja tulevaste majandustingimuste prognooside kohta.

Nõuetele ostjate vastu, kus puudub oluline finantseerimise komponent, rakendab Fond lihtsustatud lähenemist, nagu lubatud IFRS 9 poolt, ning arvestab nõuete allahindlust eluea oodatava krediidikahjumina nõuete esmasel kajastamisel. Fond kasutab allahindluste maatriksit, kus allahindlus arvutatakse nõuetele lähtudes erinevatest aegumise perioodidest.

Õiglase väärtuse määramine

Õiglase väärtus on hind, millega on võimalik turuosalistele Fondi vara hindamispäeva seisuga müüa. Reguleeritud turul kaubeldava investeerimisfondiosaku õiglase väärtus põhineb börsipäeva sulgemishinnal (close price).

Fondiosakute ümberhindlusest tekkinud realiseerimata kasum või kahjum kajastatakse tulude ja kulude aruandes perioodi tuluna või kuluna real "Neto kasum/kahjum õiglasest väärtuses läbi tulude ja kulude aruande kajastatud finantsvaradelt ja -kohustistelt".

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalendid kontol on kajastatud alla 3-kuulise lunastustähtajaga tähtajalised hoiused krediidiasutustes.

Valitsemistasude arvestus

Valitsemistasu on fondivalitsejale makstav tasu Fondi valitsemise eest. Valitsemistasu määr on 0,3% aastas Fondi varade turuväärtusest. Valitsemistasu kohustust arvestatakse igapäevaselt ning ühe kalendrikuu eest kogunenud tasu makstakse välja järgneva kuu jooksul.

Osakuomanikele kuuluv fondi vara puhasväärtuses

Fondi vara puhasväärtus määratakse kindlaks eelkõige Fondi vara turuväärtuse alusel. Fondi vara turuväärtus määratakse kindlaks igal pangapäeval Fondi varasse kuuluvate väärtpaberite ja muude varade turuväärtuste alusel. Fondi vara puhasväärtuse määramiseks arvutatakse Fondi vara turuväärtusest maha kogunenud, kuid maksmata Fondivalitsejale makstav tasu Fondi valitsemise eest, nõuded Fondi vastu (sh arveldamata tehingud) ja muud Fondi valitsemisega seotud lubatud kulutused. Osaku puhasväärtus on võrdne Fondi vara puhasväärtusega, mis on jagatud kõigi arvestuse hetkeks väljalastud ja tagasi võtmata osakute arvuga, mida on eelnevalt korrigeeritud Fondivalitsejale laekunud, kuid arveldamata ostu- ja müügikorraldustest tulenevate osakutega.

Fondi kapital on võrdne osakuomanikele kuuluva Fondi vara puhasväärtusega, mis võib muutuda tulenevalt osakutehingutest ja investeringute väärtuse muutusest.

Osakute vahetamised, väljamaksed osakuomanikele, märkimis- ja tagasivõtmise tasu

Osakuomanikul on õigus vahetada kõik talle kuuluvad osakud või osa neist teise vabatahtliku pensionifondi osakute vastu, samuti sõlmida osakute tagasivõtmishinna eest täiendava kogumispensionini kindlustusleping. Pensionifondi vahetamisel osakuomanikule väljamakseid ei tehta. Osakute vahetamise päeval toimub osakute tagasivõtmine ja teise vabatahtliku pensionifondi osakute väljalaskmine. Fondil puudub väljalaske- ja tagasivõtmise tasu.

Väljamaksed pensionifondist toimuvad vastavalt kogumispensionide seaduse 3. peatüki 2. jaos sätestatule. Osakuomanikul on igal ajal õigus nõuda osakute osalist või täies ulatuses tagasivõtmist vabatahtliku kogumispensionini saamiseks. Osakute tagasivõtmisel tehakse osakuomanikule rahalised väljamaksed.

Lisa 3. Neto kasum/kahjum õiglases väärtuses läbi tulude ja kulude aruande kajastatud finantsvaradelt ja kohustistelt

EUR	15.10.2019 - 31.12.2020
Aktsiatelt ja osakutelt	2 063 775
Müügis kasum (-kahjum)	0
Realiseerimata kasum (kahjum)	2 063 775
Neto kasum/kahjum kokku	2 063 775

Fond kategoriseerib finantsinvesteeringud sõltuvalt nende ümberhindlusest kolmele eri tasemele:

1. tase – finantsinvesteeringud, mida hinnatakse börsil või muul aktiivsel turul noteeritud hinnas
2. tase – finantsinstrumendid, mida hinnatakse hindamistehnikatega, mis põhinevad jälgitavatel sisenditel (sarnaste tehingute kursid ja intressikõverad)
3. tase – finantsinstrumendid, mille ümberhindluseks kasutatavad hindamistehnikad põhinevad mittejälgitavatel sisenditel (näiteks diskonteeritud rahavoogude meetod)

Investeeringute jaotus tasemete vahel on aruandeperioodil järgnev:

31.12.2020	1. tase	2.tase	3.tase	kokku
Fondiosakud	27 582 253	0	0	27 582 253

Lisa 4. Finantsriskide juhtimine

Igasuguse rahalise investeringuga kaasneb alati risk. Riski võib iseloomustada kui võimalust mitte saavutada kavandatud investeerimistulemust. Fondi tehtud investeringud võivad Osakuomanikule tuua nii kasumit kui ka kahjumit, mistõttu ei ole tagatud Fondi investeeritud rahasumma väärtuse säilimine. Koostoimes või erakorralises turusituatsioonis võib riskide realiseerumise mõju investeringu väärtusele (mh investeringu väärtuse vähenemine) olla suur. Riskide mõju täpset ulatust ei ole võimalik prognoosida.

Indeksid, mida järgivatesse indeksfondidesse Fond investeerib, koosnevad peamiselt keskmise ja suure kapitalimahuga ettevõtetest. Näiteks on Osakuomanikul võimalik teenida tulu juhul, kui MSCI AWCI indeksit moodustavad ettevõtted (näiteks Apple, Facebook, Microsoft, Amazon, Alphabet jt) jätkavad tõusuteed ja oma positsiooni kindlustamist turul.

Kuna Fondi paigutatud rahasumma väärtus võib aktsiaturu tootluse mõjul nii suureneka kui ka väheneda, ei pruugi Osakute tagasivõtmisel Osakuomanik tagasi saada algselt investeeritud rahasummat. Aktsiate, millega kaubeldakse avalikul börsil ja millest sõltub nendest moodustatud indeksi tootlus, väärtus võib aja jooksul ning Fondivalitsejast sõltumatutel tingimustel nii kasvada kui kahaneda. Seetõttu ei ole võimalik tagada Fondi positiivset tootlust igal järgneval ajaperioodil. Riskide maandamise eesmärgil ei investeri Fondivalitseja Fondi vara ühte indeksfondi üle 30% Fondi vara väärtusest.

Alljärgnevalt on kirjeldatud peamisi investeerimisega kaasnevaid riske. Tegemist pole ammendava loeteluga ning riskid võivad kumuleeruda ja kontsentreeruda.

Tururisk (sh aktsiarisk): oht, et investeringu väärtus võib väärtpaberiturul toimuvate ebasoodsate muutuste (nt makromajanduslikud sündmused, ebastabiilsus poliitilises või sotsiaalses süsteemis, investorite käitumine jne) tõttu väheneda. Aktsiainvesteringu puhul võib aktsiarisk väljenduda aktsiahinna muutumises, aktsiakursi volatiilsuse muutumises, eri aktsiate või aktsiaindeksite kursisuhete muutumises või dividendimaksete muutumises. Tururiski juhitakse, hajutades Fondi investeringuid erinevate piirkondade ja turgude vahel.

Tulenevalt ülemaailmsest koroonaa epideemiast, mis sai alguse 2020. aasta veebruaris, langesid aktsiaturud märtsi lõpuks 30%, kuid aasta jooksul turud taastusid ning 2020. aasta lõppes mõõduka kasvuga.

Aktsiarisk:

Fondi tegevust puudutab otseselt ja kõige enam aktsiarisk, et investeringu väärtus võib globaalsel aktsiaturul (mida me mõõdame MSCI ACWI indeksi netootlusega eurodes) toimuvate ebasoodsate muutuste tõttu väheneda. See väljendub Fondile kuuluvate aktsiafondide osakuhinna muutusena.

Globaalsete aktsiaturgude indeksi MSCI ACWI mõõtmisajaloo (alates 01.01.2000) maksimaalne väärtuse langus on olnud 53% (perioodil 15.06.2007- 09.03.2009). Allpool on toodud sellise kukkumise võimalik mõju Fondi varade väärtusele. Lisaks maksimaalsele väärtuse langusele on tabelis toodud 10% (ühe standardhälbe suuruse) kõikumise mõju aktsiaturul.

Tuleva III Samba Pensionifond, aastaaruanne 2020

Risk	Indeks	Osakaal Fondi varadest	Indeksi võimalik muutus	Investeeringute väärtus 31.12.2020	Mõju Fondi puhasväärtusele
Globaalne turg	MSCI ACWI indeks	100%	-53%	27 582 253	- 14 618 594
			-10%	27 582 253	- 2 758 225

Järgnevalt on toodud Tuleva III Samba Pensionifondi võrdlus võrdlusportfelliga, mis koosneb 100% ulatuses MSCI ACWI indeksist.

Periood: 15.10.2019-31.12.2020	Muutus
Fondi osaku hinna muutus	10,22%
Võrdlusindeksi muutus	13,20%
Vahe	-2,98%

Fondi tootluse erinevus võrdlusindeksist tuleneb esiteks fondi tasudest ning sellest, et käivitamisperioodil oli fondi portfell nii fondi likviidsuspoliitika kui suure uute laekumiste osakaalu tõttu pidevalt oluliselt alla 100% aktsiatesse investeeritud. Vastavalt fondi tingimustele vaatab Fondivalitseja raha osakaalu portfellis üle 2021. aasta esimese kvartali jooksul.

Likviidsusrisk: tuleneb investeeringu realiseerimisega kaasnevast ebasoodsast olukorrast – investeeringule ei leidu turul soovitud ajal või soovitud hinnaga (piisavalt) ostjaid. Fondi likviidsusrisk tuleneb Osakuomanike käitumise ebasoodsast muutusest, mis võib viia suutmatuseni täita Fondi arvel võetud kohustusi (sh Osakute tagasivõtmine). Fondi likviidsusrisk võib näiteks tekkida olukorras, kus Fondile laekuvate osakute tagasivõtmis- ja vahetuskorralduste maht lühikese ajaperioodi jooksul on väga ulatuslik, ning fondijuht peab väljamaksete tegemiseks likvideerima investeeringuid, mida ta tavajuhul ei likvideeriks või peatama tagasivõtmissummade väljamaksmise mingiks ajaperioodiks. Likviidsusriski limiteerimiseks kontrollitakse, et Fondi vara investeeritakse üksnes selliste investeerimisfondide osakutesse, mis on 30 päeva jooksul vabalt võõrandatavad.

Valuutarisk: Valuutarisk on investeeringute väärtuse vähenemine valuutakursi ebasoodsa muutumise tõttu Fondi baasvääringu suhtes. Fond investeerib ainult eurodes noteeritud väärtpaberitesse ning seetõttu otsest avatud valuutapositioni fondil pole. Fond on kaudselt avatud valuutariskile läbi selle, et Fondi portfelli kuuluvad fondid investeerivad erinevas valuutas noteeritud ettevõtete ja valitsuste väärtpaberitesse ning valuutakursside muutus omab mõju ka nende ettevõtete majandustulemustele. Valuutakursi kõikumise mõju Fondi osakuhinnale ei ole võimalik välja arvutada.

Krediidirisk: väärtpaberi emitendi suutmatus täita oma kohustusi õigeaegselt (sh ennetähtaegse tagasimaksmise risk) või täielikult. Tuleva III Samba Pensionifondi krediidiriski mõjutab Fondi arveldusarvel olev raha.

Fondi raha hoitakse Swedbank arveldusarvel. Swedbanki krediidireiting on Standard & Poor agentuuri andmetel A+.

Juhtkond on hinnanud nõudest krediidasutuse vastu oodatavat kahjumäära ning on tulenevalt vastaspoolte tugevast reitingust ja finantsseisundist ning makrokeskkonna positiivsest tuleviku

Tuleva III Samba Pensionifond, aastaaruanne 2020
väljavaatest hinnanud, et Fondil ei ole bilansipäeva seisuga vajadust krediitiasutuste vastu olevaid nõudeid oluliselt alla hinnata.

Nõuded ja ettemaksud bilansis sisaldavad nõudeid AS Pensionikeskuse vastu ning on aruande koostamise ajaks laekunud. Juhtkonna hinnangul on nimetatud nõuete oodatav kahjumäär ebaoluline.

Lisa 5. Kapitali juhtimine

Fondi kapital koosneb tema netovaradest ehk Fondi osakute emiteerimisest saadud rahast ja Fondi kasumist. Fondi kapital muutub regulaarselt tulenevalt uute osakute emiteerimisest ning sellest, et Fondi osakuomanikel on täiendava pensionifondi puhul võimalus igal hetkel fonde vahetada ja Fondist väljuda. Fondijuht jälgib oodatavaid raha sisse ja väljavooge eesmärgiga tagada piisav likviidsuspuhver osakute lunastuseks.

Lisa 6. Seotud osapooled

Seotud osapoolena käsitletakse Fondivalitsejat – Tuleva Fondid AS. Fond maksab igakuiselt valitsemistasu fondivalitsejale. Perioodil 15.10.2019 – 31.12.2020 moodustasid tasud kokku 48 149 eurot, võlgnevus fondivalitsejale bilansipäeva seisuga on 6 802 eurot.

Sõltumatu vandeaudiitori aruanne

Tuleva III Samba Pensionifondi osakuomanikele

Meie arvamus

Meie arvates kajastab raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt Tuleva Fondid AS-i (Fondivalitseja) poolt valitsetava Tuleva III Samba Pensionifondi (Fond) finantsseisundit seisuga 31. detsember 2020 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas investeerimisfondide seadusega.

Mida me auditeerisime

Fondi raamatupidamise aastaaruanne sisaldab:

- bilanssi seisuga 31. detsember 2020;
- tulude-kulude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- Fondi puhasväärtuse muutumise aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta; ja
- raamatupidamise aastaaruande lisaid, mis sisaldavad olulisi arvestuspõhimõtteid ja muud selgitavat infot.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (ISA-d). Meie kohustused vastavalt nendele standarditele on täiendavalt kirjeldatud meie aruande osas „Audiitori kohustused seoses Fondi raamatupidamise aastaaruande auditiga“.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

Sõltumatus

Oleme Fondivalitsejast ja Fondist sõltumatud kooskõlas Rahvusvaheliste Arvestuseksperptide Eetikakoodeksite Nõukogu (IESBA) poolt välja antud kutseliste arvestuseksperptide rahvusvahelise eetikakoodeksiga (sealhulgas rahvusvahelised sõltumatuse standardid) (IESBA koodeks). Oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt IESBA koodeksile.

Muu informatsioon

Fondivalitseja juhatus vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, investeeringute aruannet ning tehingu- ja vahendustasude aruannet (kuid ei hõlma aastaaruannet ega meie vandeaudiitori aruannet).

Meie arvamus Fondi raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei avalda muu informatsiooni kohta kindlustandvat arvamust.

Fondi raamatupidamise aastaaruande auditeerimise käigus on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon sisaldab olulisi vasturääkivusi Fondi raamatupidamise aastaaruandega või meie poolt auditi käigus saadud teadmistega või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud. Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud selle info oma aruandes välja tooma. Meil ei ole sellega seoses midagi välja tuua.

Fondivalitseja juhatuse ja nende, kelle ülesandeks on Fondi valitsemine, kohustused seoses Fondi raamatupidamise aastaaruandega

Fondivalitseja juhatus vastutab Fondi raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas investeerimisfondide seadusega ja sellise sisekontrollisüsteemi rakendamise eest, nagu Fondivalitseja juhatus peab vajalikuks, võimaldamaks pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta Fondi raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Fondi raamatupidamise aastaaruande koostamisel on Fondivalitseja juhatus kohustatud hindama Fondi jätkusuutlikkust, avalikustama vajadusel infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse printsiipi, välja arvatud juhul, kui Fondivalitseja juhatus kavatseb Fondi likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub realistlik alternatiiv eelnimetatud tegevustele.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad Fondi finantsaruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Audiitori kohustused seoses Fondi raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas Fondi raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja audiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Kuigi põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, ei anna ISA-dega kooskõlas läbiviidud audit garantiid, et oluline väärkajastamine alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad kas üksikult või koos mõjutada kasutajate poolt Fondi raamatupidamise aastaaruande alusel tehtavaid majanduslikke otsuseid.

Kooskõlas ISA-dega läbiviidud auditi käigus kasutame me kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi. Samuti me:

- tuvastame ja hindame riske, et Fondi raamatupidamise aastaaruandes võib olla olulisi väärkajastamisi tulenevalt pettusest või veast, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastavalt tuvastatud riskidele ning kogume piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali meie arvamuse avaldamiseks. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada varjatud kokkuleppeid, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, vääresitiste tegemist või sisekontrollisüsteemi eiramist;
- omandame arusaama auditi kontekstis asjakohasest sisekontrollisüsteemist, selleks, et kujundada auditiprotseduure sobivalt antud olukorrale, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust Fondi sisekontrollisüsteemi tõhususe kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning Fondivalitseja juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute ja nende kohta avalikustatud info põhjendatust;
- otsustame, kas Fondivalitseja juhatuse poolt kasutatud tegevuse jätkuvuse printsiip on asjakohane ning kas kogutud auditi tõendusmaterjali põhjal on olulist ebakindlust põhjustavaid sündmusi või tingimusi, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust Fondi jätkusuutlikkuses. Kui me järeldame, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud oma audiitori aruandes juhtima tähelepanu infole, mis on selle kohta avalikustatud Fondi raamatupidamise aastaaruandes, või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused tuginevad audiitori aruande kuupäevani kogutud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski põhjustada Fondi tegevuse jätkumise lõppemist;

- hindame Fondi raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas Fondi raamatupidamise aastaaruanne esitab toimunud tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame infot nendega, kelle ülesandeks on Fondi valitsemine, muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning oluliste auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas auditi käigus tuvastatud oluliste sisekontrollisüsteemi puuduste kohta.

AS PricewaterhouseCoopers

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Lauri Past'.

Lauri Past
Vandeaudiitor, litsents nr 567

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Kristi Ziugov'.

Kristi Ziugov
Vandeaudiitor, litsents nr 650

8. veebruar 2021
Tallinn, Eesti

Investeeringute aruanne

Fondi investeeringute aruanne 31.12.2020

(eurodes)

Nimetus	Fondivalitseja nimi	ISIN-kood	Riik	Valuuta	Keskmine soetus- maksumus ühikule	Keskmine soetus- maksumus kokku	Turuväärtus ühikule	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi puhas- väärtusest
FONDIOSAKUD									
Aktsiafondid									
BlackRock ISF - Developed World ex Tobacco	BlackRock Asset Management Ireland Ltd	IE00BFG1TM61	IE	EUR	16.69	7 160 614	18.07	7 753 329	23.31%
BlackRock ISF - Developed World Index	BlackRock Asset Management Ireland Ltd	IE00B62WCL09	IE	EUR	26.51	7 164 249	28.64	7 739 626	23.27%
BlackRock ISF - Emerging Markets Index	BlackRock Asset Management Ireland Ltd	IE00B3D07M82	IE	EUR	16.77	2 915 346	18.80	3 267 619	9.82%
BlackRock BGIF - World Equity Index - X2	Blackrock Luxembourg SA	LU0839962346	LU	EUR	183.78	8 278 270	195.84	8 821 679	26.52%
Aktsiafondid kokku						25 518 478		27 582 253	82.93%
FONDIOSAKUD KOKKU						25 518 478		27 582 253	82.93%
Nimetus	Krediidasutus		Riik	Valuuta		Keskmine soetus- maksumus kokku	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi puhas- väärtusest	
HOIUSED									
Arvelduskonto	Swedbank AS		EE	EUR		8 162 902	8 162 902	24.54%	
Muud nõuded			EE	EUR		373 923	373 923	1.12%	
HOIUSED KOKKU						8 536 825		8 536 825	25.67%
AKTIVATE TURUVÄÄRTUS KOKKU						34 055 304		36 119 079	108.60%
FONDI PUHASVÄÄRTUS								33 260 007	

Tehingu- ja vahendustasude aruanne

Andmed perioodi 15.10.2019 - 31.12.2020 kohta

EUR	Vahendaja	Tehingute arv	Tehingute maht	Makstud vahendustasud	% makstud tasudest
Muudel turgudel kaubeldavad väärtpaberid	Swedbank AS	89	22 679 459	534	100.00%
Kokku		89	22 679 459	534	100.00%

Fondivalitseja juhatuse allkirjad aastaaruandele

Fondivalitseja juhatus on koostanud Tuleva III Samba Pensionifondi aastaaruande.

Tuleva III Samba Pensionifondi aastaaruanne on kinnitatud Tuleva Fondid AS juhatuse poolt.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Tõnu Pekk".

Nimi

Tõnu Pekk

Ametinimetus

fondijuht

Kuupäev

08.02.2021